

Helsingfors/Mariehamn 29.1.2025**Nr 2/25****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
18.12.2024, nr 174/2024.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring av 20 och 21 §§ landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna, antagen av lagtinget 18.12.2024.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Genom landskapslagen ändras och förtydligas beräkningsgrunden för kompletteringen av skatteinkomster i landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna (ÅFS 2017:120). Föreliggande landskapslag, som innehåller ett bemyndigande för Ålands landskapsregering att bestämma att landskapslagen helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning om vilken föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen för Åland, ska tillämpas från och med finansåret 2025.

Lagstiftningsbehörighet

Bestämmelserna om komplettering av skatteinkomster har hittills inte ändrats efter att landskapslagen om landskapsandelar till kommunerna stiftades. Vid den lagstiftningskontroll som utfördes då fann Ålandsdelegationen att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapsandelssystemet hänfördes i enlighet med 18 § självstyrelselagen för Åland till landskapets lagstiftningsbehörighet i fråga om bland annat kommunernas förvaltning, socialvård, undervisning och kultur (Ålandsdelegationens utlåtande 17.10.2017, nr 43/17).

Kompletteringen av skatteinkomster skiljer sig dock från landskapsandelssystemet såtillvida att den överföring av landskapets medel till kommunerna som kompletteringen innebär inte är beroende av åtaganden från kommunernas sida.

Kompletteringen sker utifrån vad som i landskapslagen benämns som kommunens *skattekraft*, med vilket avses den beskattningsbara inkomsten vid kommunens inkomstbeskattning per kommuninvånare. Landskapets lagstiftningsbehörighet beträffande kompletteringen torde således inte kunna motiveras på samma grunder som lagstiftningsbehörigheten beträffande landskapsandelssystemet.

Kompletteringen av skatteinkomster torde i stället kunna hänföras till landskapets i 18 § 5 p. självstyrelselagen föreskrivna lagstiftningsbehörighet i fråga om kommunerna tillkommande skatter (jfr. Ålandsdelegationens utlåtande över landskapslagen om kompensation till kommunerna för förlust av skatteintäkter på grund av vissa avdrag 10.2.2023, nr 12/23).

Vidare anser Ålandsdelegationen med hänvisning till moment 33000 i Ålands budget för år 2025 att ändrandet av beräkningsgrunden för kompletteringen sammanhänger med ett anslag i landskapets budget på ett sådant sätt som förutsätts i 20 § 3 mom. självstyrelselagen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Leino-Sandberg, Siitari och Åkerblom.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Birger Klemt
sekreterare